

**Udruga pripadnika
117. brigade ZNG Gospić**
Zagrebačka 18
53 000 Gospić

kontakt: 098 977 35 96
117.brig.zng.gospic@gmail.com

RATNI PUT

117. brigade ZNG - Gospić

za period 17.03.1991 do 09.01.1992

Djelovanje 117. brigade ZNG Gospić određeno je uputstvom zapovjednika ZNG RH Martina Špegelja (*klasa: strogo pov. 801-01/91-01/01, Ur.br: 512-03-91-01*), a u duhu odluke Vrhovnog zapovjednika dr. Franje Tuđmana da se vojni objekti i materijalno tehnička sredstva od JNA preuzmu mirnim putem u prostoru zone odgovornosti 117. brigade ZNG Gospić.

U skladu s tim 17.03.1991. u Gospiću formirana je 117. brigada ZNG u čijem je sastavu bilo 24 satnije i 1 ojačani vod sa ukupno 1480 ljudi. Stoga smatramo da je ova brigada povjesna zbilja Domovinskoga rata.

117. brigada ZNG Gospić je spriječila presjecanje RH, zajedno sa policijom obranila grad i šire područje Gospića od pobunjenih Srba i tzv. belih orlova iz Srbije, blokirala snage JNA i stavila u okruženje 263. MTBr. JNA. Spriječila je izlazak tenkova iz vojarni na raskrižje Lički Osik gdje je poginuo zastavnik Bačić 29.08.1991. god. Ujedno s tim, stvorene su mogućnosti za izvlačenje satnije 2. brigade ZNG sa Ljubova, te ranjenih četvorice i dvojice ubijenih pripadnika u zasjedi 1991. godine. Među ranjenima je bio i njihov zapovjednik Mate Obradović. Brigada je izvršila naoružavanje ljudstva brigade putem donacija iz Republike Hrvatske i inozemstva, te angažiranjem različitih veza i poznanstava. Propagandnim djelovanjem motivirali smo ljude da se uključe u brigadu, demonstrirali naoružanost pripadnika 117. brigade ZNG Gospić.

Navedenim aktivnostima prethodile su vojno stručna i taktičko tehnička obuka u različitim uvjetima borbe, rukovanje sa oružjem i gađanje, protiv oklopna borba i borba u naselju, obavještajna djelatnost i zaštita objekata i ljudi. Obavljani su razgovori sa najodgovornijim oficirima JNA u garnizonu povodom stanja i odnosa mirnog preuzimanje vojnih objekata i materijalno tehničkih sredstva od JNA, a u duhu odluke vrhovnog zapovjednika dr. Franje Tuđmana. Putem zvučnika upućene su poruke i pozivi vojnicima, njihovim starješinama za prihvata onih koji su spremni napustiti JNA i njihovo upućivanje svojima kućama ili eventualni ostanak u Hrvatskoj vojsci.

Izvršeno je postrojavanje 117. brigade ZNG u drugoj polovici 8. mjeseca 1991. na stočnoj pijaci kojim je rukovodio zapovjednik Davor Pajtl postrojavajući naoružane gardiste tj. aktivni sastav i Dane Šimić postrojavajući nenaoružane pripadnike brigade tj. rezervni sastav.

Osim toga nasilnim provaljivanjem u skladišta TO i vojni poligon "Guina" otežali su minobacači 82 mm i 120 mm, te top ZIS 76 mm. Osigurana sahrana izmasakriranih civila iz Svetog Roka i Lovinca, te transport iz Gospića na sahranu u Sveti Rok.

Zarobljavanje generala Krstevskog i pet komada BOV-a oklopnih transporterata sa pripadajućom posadom u rujnu mjesecu 1991. u Gospiću izvršeno je vrlo efikasno što je doprinjelo proboju i čišćenju Bilajske ulice od četnika i staljanju hrvatske zastave na silos kod paromlina.

Dok pojedinci bježe s položaja i šire paniku među braniteljima i civilnim stanovništvom izjavljujući da je Gospić pao, te 13.09.1991. huškaju "merčepovce" koji nasilno privode sa licima na rukama zapovjednika 117. br. ZNG Davora Pajtla, te ga odovode u nepoznatom pravcu.

Gardisti 117. brigade predvođeni Pajom Šimićem oslobađaju Davor Pajtla svog zapovjednika i osiguravaju od prijetnji.

Oslobađanje vojnih objekata u Gospiću izvršeno je od 14.-18. rujna 1991. Potom počinje oslobađanje istočnog dijela grada u čemu prednjači jedinica 117. brigade ZNG pa hrvatske snage dolaze do Klise. Merčepova jedinica ulazi u Medački džep, Čitluk i Počitelj, te dolazi pred Medak. Mirko Norac i njegova grupa vode akciju od Ribnika prema Medaku gdje mu stradavaju vojnici u oklopnom transporteru, a on je sa svojom grupom časnika pobjegao ostavivši mrtve i ranjene. Kasnije, grupa iz voda za specijelne namjene izvlači sa Fatimom Skulom mrtve i ranjene.

U takvom raporedu snaga prestaje neposredna opasnost za pad grada Gospića u ruke pobunjenih Srba i JNA.

Gospić nije pao vojnički, ali pada civilizacijski. Civilna vlast je nemoćna pred silom oružja i kriminala. Zavladao je strahovlast pod vodstvom HDP-a. Zapovjedni sustav preko Glavnog stožera nije funkcionirao. Čine se likvidacije i ubojstva, udružuje se krv i novac u kriminalne radnje. Nametnuta zapovjedna garnitura otela se svakoj kontroli.

U takvim okolnostima Pajo Šimić razdužuje svoje zapovjedne dužnosti u 117. brigadi ZNG Gospić kod načelnika Ureda za obranu Jure Premuža uz prisustvo Mirka Norca.

U personalnoj upravi MORH-a, 07.10.1991. održan je sastanak Paje Šimića sa Ivanom Karakašom uz prisustvo saborskog zastupnika iz Gospića Mire Petrya, Šime Džodana, Luke Bebića, Martina Špegelja i Drage Franciskovića. Gospodin Karakaš Ivan iznosi tvrdnje da Antonio Lekić-Kati, Mirko Norac-Kevo, Miro Laco, Damir Škare, Franko Škare, Ivica Matić i drugi akteri HDP-a nisu evidentirani kao djelatnici MORH-a i nije ih MORH poslao u Gospić.

Iz ureda SIS-a, Josipa Perkovića došla je informacija da su ti ljudi dezertirali sa slavonskog ratišta i za istima je tadašnji ministar MUP-a Ivan Vekić raspisao tjeralicu.

Od tog vremena dešavaju se narazješnjenja ubojstva građana Gospića. Obilaskom Gospića 17.11.1991. od strane dr. Franje Tuđmana dijelovi brigade iz njenog sastava angažirani su u osiguranju predsjednika republike jer je prijetila opasnost od izvršenja atentata na predsjednika Tuđmana.

Krajem 12. mj. 1991. u krizni stožer dolaze Mirko Norac, Milan Čanić –Bićo, Miki Karić, Pajo Brkljačić i Frane Tomičić s namjerom da razoružaju krizni stožer. Zatekli su Paju Šimića sa grupom za osiguranje kriznog stožera koji su spriječili razoružanje i tako omogućili daljnje djelovanje kriznog stožera u Gospiću.

Vrhovni zapovjednik OS RH dr. Franjo Tuđman donosi odluku 08.01.1992. godine da se zapovjedništvo 118. brigade smjeni. Za zapovjednika 118. brigade imenuje dr. Dražena Jurkovića. Nezadovoljni zapovjednik 118. brigade odlukom vrhovnog OSRH dr. Franje Tuđmana odbija odluku i organizira potpisivanje peticije među braniteljima protiv izvršenja odluke, te prijete da će napustiti borbene položaje na području Gospića. Vrhovni zapovjednik poziva zapovjednika Norca, poništava svoju prethodnu odluku i imenuje ga na dužnost zapovjednika 118. brigade. Osiljen takvim stanjem zapovjednik Norac primjenjuje razne sankcije prema onim ljudima koji su istom odlukom predsjednika Tuđmana diskvalificirani takvim odnosima. To se ni danas nije razriješilo ili je u proceduri rješavanja.

U Gospiću 13. 11.2007

Zapovjednik 117. brigade ZNG - Gospić

Pajo Šimić